7e JAARGc. № 92.

OOSTPOST
SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . . ƒ 7.50
" " " Java. . . . . . " 9.—
" " " Buitenbezittingen. . . . " 10.—
" " " Nederland. . . . . . " 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 17 NOVEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van den *12den November* 1859 No. 91.

Bij Koninklijk besluit van den 12den Augustus 1859. no. 60, zijn voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indie benoemd:

Tot ambtenaren der eerste klasse, mr. A. Makkers. mr. J. W. S. van der Aa, mr. P. A. Matthes, mr. P. C. E. Specht Grijp en jhr. mr. H. L. Wichers.

Tot ambtenaren van de tweede klasse, dr. A. J. Bergsma, T. F. Boerlage, F. G. van Delden, jhr. C. de Gijselaar, G. H. M. Harloff, T. Heijting, H. P. F. Hoijer en H. J. van der Leeuw.

Bij Koninklijk besluit van den 14den September 1859, no. 99. zijn de natenoemen personen, die zich bij de expeditie tegen de kampong Saribanoa, op het eiland Sepora, in de maand April 1859. tot bestraffing der moordenaars van den luitenant ter zee der tweede klasse J. P. Uijttenhooven, en van twee inlandsche matrozen, meer bijzonder hebben onderscheiden, benoemd tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems orde:

Van de Zeemagt in Oost-Indie:

de luitenant ter zee der eerste klasse R. L. de Haes, en de officier van gezondheid der tweede klasse H. L. Vernhout.

Van de Landmagt in Oost-Indie:

de tijdelijk bij dezelve gedetacheerde eerste luitenant van het leger in Nederland J. J. G. Hennequin, en de sergeant J. H. W. Schultze, beiden van het wapen der infanterie.

Terwijl bij datzelfde Koninklijk besluit is bepaald, dat ter zelfder zake bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, eervol zullen worden vermeld:

Van de Zeemagt in Oost-Indie:

de luitenants ter zee der tweede klasse J. L. Baron van Isselmuden en C. A. Jeckel,
de korporaal der mariniers S. P. Sterkman,
de derde schiemansmaat J. G. F. Lambrechts,
de hofmeester der officieren C. Slieker,
de matroos der tweede klasse F. J. Tromp,
de matrozen der derde klasse J. Italiaander en W. H. Gunther, en
de ziekenoppasser N. M. Spijkhooven.

Van de Landmagt in Oost-Indie:

de eerste luitenant A. P. W. Meis en de sergeant J. H. Boerlager, beiden van het wapen der infanterie.

En bij kabinetsschrijven van wege Z. M. den koning van diezelfde dagteekening, magtiging verleend om aan den luitenant ter zee der tweede klasse F. H. P. van Alphen, te doen uitreiken de eeresabel met het opschrift Koninklijk Eereblijk voor betoonde dapperheid.

Bij Koninklijk besluit van 15 September 1859, no. 52, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren C. P. Brest van Kempen, resident van Djocjokarta en W. L. van Ark, officier van gezondheid der tweede klasse bij de Nederlandsche marine.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot adsistent-resident van Patjitan, de adsistent- resident voor de policie te Samarang P. J. Serlé.

Tot adsistent-resident voor de policie te Samarang, mr. J. A. Loudon, laatstelijk lid in den raad van justitie te Batavia, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot hoofdkommies bij de directie der kultures, de controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures mr. W. B. Bergsma.

Tot tweeden substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch–Indie mr. W. de Gelder, thans werkzaam op het parket van den procureur-generaal bij het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indie.

Tot controleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang, de ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar F. E. P. van den Bossche.

Tot pakhuismeester bij het zout–hoofd–depôt te Pakkies (Krawang), de ambtenaar op wachtgeld L. J. Temminck jr., laatstelijk postkommies, tevens pakhuismeester, te Palembang.

BEVORDERD:

Tot derden kommies bij de directie der producten en civiele magazijnen, de eerste klerk bij die directie P. A. Fisser.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident der Lampongsche Districten, de eerste kommies bij de hoofd-administratie der marine W. MacDonald,

de klerk ten residentie kantore aldaar J. A. Neijs, en

de ambtenaar der derde klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie A. H. Helbach, thans ter beschikking gesteld van den directeur der burgerlijke openbare werken.

Ter beschikking van den resident van Timor, om tijdelijk te worden belast met de functien van kommieskashouder aldaar, de ambtenaar op wachtgeld A. O. Burgemeestre, laatstelijk secretaris en boekhouder bij de weeskamer te Amboina.

Militair Departement.

BENOEMD:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot eersten luitenant bij het materieel, de tweede luitenant J. Hofstede, van het materieel.

De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op Vrijdag den 25sten November 1859 ten 10 ure ten zijnen bureele eene

UITBESTEDING,

zal worden gehouden voor den overvoer vóór 1e. Januarij 1861 van 100,000 (een honderd duizend) stuks klappernoten (Bibit) van Madura naar Cheribon.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd hunne inschrijvingsbilletten vóór of op den dag der uitbesteding intedienen en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn, kunnende van de voorwaarden dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, ten bureele voormeld inzage worden verkregen.

De Resident,
SOERABAYA, VAN DER WIJCK.
den 27sten October 1859. (1398)

De ondergeteekende maakt bekend dat ter reparatie eener goot, de Roomsche Kerkstaat voor de passage van rijtuigen is gesloten.

SOERABAYA, E. DIBBETS.
17 *November* 1859. (1487)

De onder directeur der Genie in de 3de. Militaire Afdeeling te Sourabaia, daartoe gelast zal op *Maandag den 28sten November* des ochtends ten 9 ure ten zijnen bureele naast het oude kerkhof op het Grisseesche plein volgens de in de *Java Courant* dd. 29 October 1859 no. 87, openbaar gemaakte voorwaarden.

UITBESTEDEN,

de levering van

16,000 NED. MUD. KALK (of zooveel meer of minder dan noodig blijkt te zijn) ten behoeve van de *Geniewerken* te *Soerabaia*.

Onder deze werken zijn begrepen de *Geniewerken* te *Simpang* en *Fort Erfprins*; voor die van laatstgenoemde plaats zal de levering te *Soerabaya* behooren te geschieden.

De voorwaarden liggen ter inzage, en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten bureele van den

Onder Directeur voornoemd,
bij absentie.
(1438) *De kapitein der Genie,*
ERMELING.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand November op den 18den.
" " " December " " 3den en 19den.
des namiddags te vier ure.

VIDOCQ
EN DE KANDIDAAT VOOR DE POLITIE
1817.

„Mijnheer, aan de deur staat een groote boerenslungel die u verlangt te spreken.

„Wat wil hij hebben?

Ja, naar zijn dom uiterlijk te oordeelen, geloof ik dat hij het zelf niet weet.

„Laat hem boven komen," zeide Vidocq, beruchter nagedachtenis, toen chef der veiligheids-brigade, tot den boodschapper, een soort van dievenvanger die door nachtelijke gevechten verminkt en afgekeurd, bij wijze van pensioen, belast was met het onderhoud der berookte en donkere bureaux in de *Rue Jeruzalem*.

Bij den zoo gevreesden kommandant der brigade binnengeleid, buigt zich de zoogenaamde dorpsbewoner met zijn bleek uiterlijk, fijne glimlach om de lippen, en teemend stemgeluid, zóó diep, zóó nederig, en met zooveel linksheid, dat elk ander dan dat doordringend en vorschend oog van den scherpzienden chef er mede zoude worden bedrogen.

„Het is goed, het is genoeg; bewaar uwe buigingen maar voor hen die ze voor goeden munt willen aannemen. — In mijn oog zijt ge niets dan een groote deugniet; wat wilt ge van mij?

„Ik wilde, neem mij niet kwalijk Mijnheer Vidocq, ik wilde met uw welnemen, in uwe dienst treden, Mijnheer!

„Hebt gij al meer gewerkt?

„Nog niet bij de veiligheid, maar ik ben zeer vertrouwelijk bekend met eenige vermaarde jongens, eenige van die, die des nachts werken, en die gij zoo mooi inrekent als gij ze snappen kunt; men wantrouwt mij niet, met mijn nuchter gezigt; ik weet al de plaatsen waar zich dat wild schuil houdt en zal ze u aanwijzen, als gij mij wilt aannemen. Ik doe dit liever, dan mij voor goed met de anderen te laten inpakken.

„Hm! Ik zeg geen, neen! maar ik vertrouw zeer weinig op uwe schoone beloften, en men zal nooit kunnen zeggen dat ik mij door iemand, wie hij ook zij, heb laten beet nemen, laat staan door zoo'n schaapskop als gij zijt. Ik wil dus verzekerd zijn of gij werkelijk met die knapen die ik vervolg, in verstandhouding staat; en zoo ja, dan moet ge ook in de geheimen hunner werkzaamheden zijn ingewijd, en ik zal er mij van overtuigen. Zie hier een vijf-francs-stuk; begeef u naar de nabij gelegene markt, *la vallée*, en koop mij een kapoen; meer heb ik u niet te zeggen, ik verwacht u spoedig terug.

„Dat is genoeg, kommandant, gij zult tevreden zijn. De gevreesde chef schelde oogenblikkelijk, om een zijner lieden.

„Volg die vent, die mij daar verlaten heeft, ongemerkt, maar verlies hem niet uit het oog; ik heb hem naar *la vallée* gezonden. Bespie, zonder dat hij het merkt, zijne handelingen, doch laat hem begaan; neem La Griffe en Moutonnet mede en wanneer hij niet gaat waar ik hem heen zond, dan rekent gij hem in en brengt hem hier.

De kandidaat deed wat hem was gelast, zonder dat zijne bewakers, die op eenigen afstand waren gebleven, het minste bedrog konden bespeuren, en kwam welhaast terug, met een vette kapoen en het overschot van het vijf francs stuk.

„Wat! is dat alles wat gij kent, domöor?" zeide de kommandant der brigade de wenkbraauwen fronsend.

Dit is hetgeen mij gelast werd, mijnheer Vidocq? maar ik kom nooit met leege handen thuis, dat is goed voor leegloopers.

Daarop opende hij zijne ruime kiel, die van binnen met eene driedubbele rij zakken, zoo groot als weitasschen was voorzien; „ ziedaar een tweede, zeer mooije kapoen, een ware kapoen van *de Maine*, zeer goed om gepekeld te worden; en daar een derde, malsch en vet, die ik u aanraad om te braden; en dan hebt ge hier nog uw vijf-francs-stuk terug.

Vidocq en zijne agenten waren als verstomd van verbazing.

„Maar vertel mij nu eens, gij meester in het vak, want gij zijt voorzeker de behendigste gaauwdief van geheel Frankrijk.........

„O! gij bewijst mij veel te veel eer, mijn kommandant" viel hem de schelm in de rede.

„Vertel mij nu eens hoe hebt gij het aangelegd om dat stukje zoo, in één oogenblik, uit te voeren?

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 18den November 1859.

In de pakhuizen Litr. C. C. aan de Kaliemaas van het wrak van het gestrande schip *Osiris*, enz. enz.

Op Zaturdag den 19den November 1859.

Bij de heeren *Hill Broekman* & *Co* aan de *Kaliemaas* van 80 paarden en cc. 300 picols djagong. (1452)

Op Maandag den 21sten November 1859.

Bij den heer *Nicolai*, aan de Kaliemaas van koper, ijzerwerken en scheepsbehoeften.

Op Dingsdag den 22sten November 1859.

Bij de algemeene pakhuizen alhier van koper in staven en doorgekapt kopergeld.

Op Woensdag den 23sten November 1859.

Bij den heer *D. D. van Boeckholtz* in de chin. kamp van diverse kommissie goederen en
uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

Op Donderdag den 24sten November 1859.

Bij Hadjie *Hassan Nodin* te Pagirikan van houtwerken en
'savonds in het lokaal van den Schouwburg alhier van Boekwerken voor rekening van den heer D. M. Martens.

Op Vrijdag den 25sten November 1859.

Bij den heer *Deeleman* in de stad van diverse kommissie goederen en
uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

(1478)

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

25 JARIGE ECHTVEREENIGING.
R. M. PEREIRA
EN
A. M. VAN CASAND.

SOERABAYA, 11 *November* 1859. (1470)

Getrouwd:
C. A. VAN DRONGELEN
MET
J. A. VAN BRONCKHORST.

SAMARANG, 10 *November* 1859. (1469)

GEBOORTEN.

Op den 13den November 1859 is te Pandji, Residentie Bezoekie, voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, vrouwe H. P. FRANSEN VAN DE PUTTE, geboren *van Weelderen*. (1471)

STERFGEVALLEN.

Op heden overleed alhier in den Ouderdom van 32 jaren mijne geliefde Echtgenoot AREND KOMMISSARIS mij nalatende een kindje nog te jong om haar nooit te herstellen verlies te beseffen.

MALANG, L. KOMMISSARIS.
9 *November* 1859. (1476) geb. *Klaassen*.

Heden overleed mijn oudste dochtertje CORNELIA MARGARETHA, in den ouderdom van 14 jaren.

SOERABAYA, A. W. REMMERT.
15 *November* 1859. (1479)

Heden overleed mijn geliefd *ZOONTJE*, JOHANNES PETRUS oud twee jaren en 10 maanden.

10 *November* 1859. (1465) **A. W. REMMERT.**

UITBESTEDING.

Op Donderdag den 17 dezer des morgens ten 9 ure zal door den ondergeteekende worden uitbesteed de levering van:

48 picols **Dinding**, en
48 picols **Gedroogde Visch.**

Nadere informatien zijn te bekomen op zijn bureau.

De Onder Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire afdeeling op Java.

SOERABAYA, den 13den November 1859.

(1467) **HK. VEMER.**

Onder referte aan de annonce voorkomende in de *Soerabayasche Courant* van 12 November ll. onder No. 1434,
EN
in den *Oostpost* van 14 November ll. onder No. 1461, maken ondergeteekenden bekend dat:

DE VERKOOP.

Van het gestrande schip **OSIRIS**,
van de geredde **INVENTARIS**,
EN
van de beschadigde lading bestaande uit:
1437 balen **KOFFIJ**
EN
12 krandjangs **SUIKER**
zal plaats hebben.

Op 18 dezer

des morgens ten 8½ ure *in de pakhuizen van de Heeren* HILL BROEKMAN & Co, *aan de Kaliemaas*

en Niet

in het Entrepôt-pakhuis L^r. C.

(1483) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VENDUTIE

Op Maandag den 21sten November.

BIJ

J. A. A. NICOLAI.

Voor de waterfabriek aan de *Kaliemaas*, van de INVENTARIS en AFGESLOOPTE GOEDEREN

van het Eng. schip IDA.

ALS

MASTEN, RAAS, STENGEN enz.
STAAND en LOOPEND TUIG.
ZEILEN en SLOEPEN.
ANKERS en KETTINGEN.
PATENT en andere BLOKKEN.
SLOEPS DAVIDS.
MARINE METAAL.
GEEL en ROOD KOPEREN BOUTEN.
HOEK en PLAATIJZER in soorten.
Een IJZEREN WATERKETEL met daarbij behoorende pomp en looden slang.
IJZEREN SCHROEVEN en BOUTEN.
HOUTWERKEN, enz., enz. (1481)

LEILANG.

Pada karie Senin tangal 21 November
di mana tempatnja toewan,

J. A. A. NICOLAI.

Di moeka roemah aijer di *Kalimas*, dari bekakas
kapal Ingris bernama IDA.
njang soeda di roembagh

TIANG, TIANG, PROWAN, DULL DULL.
LABRANG, LABRANG en TALI TARIK.
LAIJAR, LAIJAR en SCHUITJE.
DJANGKAR, dengen RANTEE.
BLOK roepa roepa.
DAWIE DAWIE.
TEMBAGA KOENING.
BOUT TEMBAGA MERA KOENING.
BESIE SIKOE en BESIE PLAAT.
TAMPAT AIJER BESIE tingginja 14 kakie sama dia poenja pompa.
SCHROEP dengen BOUT besie.
KAIJOE, sama lagi lain. (1482)

Op de VENDUTIE

van 23 November a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal worden verkocht circa 50.000 RIJSTZAKKEN, en 29 groote- krandjangs natte SUIKER.

Verders wit, gebloemd en groen GORDIJNGOED, wit GOED, zijnden SARONGS en SLENDANGS, HANG- en TAFEL- LAMPEN, IJzeren SPIJKERS van verschillende dimensien, kleine SPIJKERS en 4/8 en 5/8 dm. MEUBELEN, WAGENS, enz. (1484)

HOUT VENDUTIE

TE SOERABAYA.

Woensdag den 30sten November.

Zullen door ondergeteekenden op hunne stapelplaats achter de *Kampong Bandaran* op publieke VENDUTIE worden verkocht.

P. M. 1500 STUKS BALKEN

afkomstig van den houtaankap te Blitar behoorende aan den Heer H. B. LOUDON.

(1410) **B. J. VAN ECK & CO.**

„In één oogenblik; O neen, mijn kommandant, men moet nooit liegen; dat stukje heb ik in drie oogenblikken, die echter niet lang waren, uitgevoerd.

Vidocq wierp een' verpletterenden blik op de drie bewakers, die hij den candidaat had nagezonden. „Zijt gij dan allen blind, dom ongedierte?" voegde hij hun toe, „gij zoudt u de zakken laten leeg stelen zonder dat ge het zoudt merken; — gaat oogenblikkelijk de koopvrouw die door hem zoo is bestolen zeggen dat ik haar de waarde van het gestolene zal komen terugbrengen; niemand moet door mijne proeven schade lijden. Vertrek!

„En vertel gij mij thans eens, gij, knappe mijnheer! nu we alleen zijn, hoe.......

„O! dat is wel het eenvoudigste ding van de wereld, mijn kommandant. Bij voorbeeld: gij zit hier — wel nu, verondersteld dat gij de verkoopster van kapoenen zijt, en gezeten te midden uwer koopwaren. Ik doe even als of ik uit beleefdheid wacht, totdat zij een klant, die haar zeker meer voordeel aanbrengt dan ik, heeft geholpen, en terwijl de verkoopster bezig is over den prijs te dingen, en het gevogelte aan te prijzen dat men wil koopen, stop ik er, zonder af te dingen, zoo ongemerkt twee onder mijn kiel weg; vervolgens koop ik werkelijk de derde en geef haar mijn vijf francs-stuk om te wisselen; zoodra nu die goede vrouw, volgens oude gewoonte, al het geld dat zij bij zich heeft op haar voorschoot uitstort, ten einde er dat wat zij moet teruggeven uit te zoeken, begin ik met haar allerlei mooie woorden toetevoegen; — ik stoei met haar al was zij ook zoo leelijk dat de duivel zelf er van zou schrikken; ik strijk haar onder de kin met de eene hand die zij weg stoot, terwijl ik met de andere een der grootste stukken uit den hoop zilver grijp; op dat oogenblik moet ik niezen, ziet u,... zóó,... (bij niest) zij wendt, natuurlijk, het hoofd af even als gij nu doet om u te vrijwaren! en de zaak is gedaan.

„Ah! gij zijt dus een goochelaar van uw ambacht?

„Een beetje; maar u begrijpt, kommandant, alleen maar om zoo eens bij gelegenheid ten koste van den slimsten te kunnen lagchen.

„Dat zal dan toch *parbleu*, niet ten mijnen koste zijn, dat verzeker ik u!

„O! Ik zou dat ook nooit durven doen.

„Dat geloof ik gaarne, want het zou er leelijk voor u uitzien! voor het overige is de zaak geklonken; ik neem u in mijne dienst; maar vooraf nog een woord; kan ik er mij op verlaten dat gij u bij onze nachtelijke *rondes* en overrompelingen dapper zult weten te verdedigen, en voelt ge u in staat om bij de werkelijke dienst, uwe plaats in te nemen als ik dat noodig acht?

„Ik ben voor geen twee kerels van mijne taille bang, alwaren ze ook van top tot teen gewapend.

„Dan is het goed, gij zijt in mijne dienst en zult 90 francs per maand hebben, zonder de premien te rekenen voor aanbrengen en buitengewone expedities; maar als gij ooit den minsten diefstal pleegt, of zonder mijne voorkennis tot de minste onderneming u verbindt met andere schurken, dan maakt gij voor goed kennis met het inwendige der gevangenis. — Ik duld niet dat men twee heeren dient. Gij zult op den rol mijner brigade den naam van Lavisé aan nemen. Welke is uw waren naam, die van uw land en van uwe tegenwoordige woonplaats?

„Ik zal u dat alles morgen-ochtend vertellen, mijn kommandant, en gij zult dan tevens de zekerheid erlangen dat gij gerust op mij kunt rekenen wanneer er iets behendigs moet gedaan worden.

„Het is goed. Ga nu heen; tot morgen.

„O! gij zult wel met mij tevreden zijn.

Vidocq wenschte zich dubbel geluk met zijne nieuwe aanwinst daar zij, zoo als hij meende, niet alleen het getal boosdoeners met een hunner gevaarlijkste kameraden verminderde, maar ook hem weder talrijke gevangennemingen van deelgenoten opleveren zoude.

Na zich eenige oogenblikken met het beramen van plannen tot het slagen eener gewigtige gevangenneming, die reeds verscheidene keeren was mislukt, te hebben bezig gehouden, maakte hij zich gereed uittegaan en tast in zijn vestzak, ten einde te zien hoe laat het was.

„O! die vervl. schurk!" barst hij van woede stampvoetend los, „die fielt!!... hij heeft mij mijn horologie ontfutseld!....... en nu lacht hij mij nog uit op den koop toe!"

VENDUTIE

Op Donderdag 24 *dezer.*
des avonds ½ 8 ure precies
IN HET VOORLOKAAL VAN DEN SCHOUWBURG.
VAN
EENE BELANGRIJKE COLLECTIE

BOEK- PLAAT- en KINDERWERKJES

meerendeels nieuw, in prachtbanden
en bijzonder geschikt
VOOR
St. NICOLAAS-KERS en NIEUWJAARSGESCHENKEN

D. MAURITZ MARTENS.

☞ *De KINDERWERKJES zullen het eerst worden verkocht.* (1488)

Op de avond VENDUTIE in den *Stadsschouwburg*, zullen alsmede worden verkocht:
BOUWDOOZEN, OPTICA'S BELEGERINGS en andere SPELLEN en eenige fraaije PAPETERIEN. (1489)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

KAPT S. VAN HULSTIJN
is gedurende de maand November geregeld als volgt,
van Batavia naar Samarang en Soerabaija........................ 6 en 20.
Van Samarang naar Sourabaija.................... 9 en 23.
„ Sourabaija „ Samarang en Batavia... 13 en 27.
„ Samarang „ Batavia.................... 15 en 29.
Informatien te bekomen bij
De Agenten,
(1401) **ADAM & CO.**

STOOM-GELEGENHEID

NAAR BATAVIA VIA SAMARANG.

Gedurende de maand November zal elke Zondag zijnde den 6den 13den 20sten en 27sten een der stoomschepen van den ondergeteekende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.
(1402) W: CORFS DE VRIES.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

Kapt. KULLER, vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG op aanstaande *Zondag* den 20sten
Adres bij
(1477) **W. CORFS DE VRIES.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE naar AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het nieuwe snelzeilende Nederlandsche barkschip
AGATHA en MARIA,
Kapitein W. B. VAN ZIJP, Adres
De Agenten,
(1262) P. KERVEL & CO.

LOGE DE VRIENDSCHAP.

LEERLINGS-RECEPTIE,
Zaturdag 19 *November* 1859.
's avonds half 8 uur.
(1480) **J. HAGEMAN Jcz.**

DEPOT

VAN

FRIEDRICHSHALLER BITTERWASSER

BIJ

GEBR. VAN DELDEN.

Dit water heeft geen de minste onaangename reuk en is zeer helder.

Het gebruik er van oefent eenen gunstigen invloed uit op de bloed-vorming en het voedings-proçes.

Om vorenstaande redenen wordt dan ook het bedoelde water door de geneesheeren in *Duitschland* en andere landen voorgeschreven, als het beste middel tegen maag- lever- en zenuw- ziekten, zwakte der voedings-organen, asthma, ziekten in het darm-kanaal, bloed-opstijgingen naar de hersenen, etc. etc.

Gewoonlijk begint men met 's morgens en 's avonds daarvan een half wijn-glas te gebruiken en klimt op, naar gelang der ziekten, tot 8 @ 16 medicinale onçen.

De laatstgenoemde hoeveelheid wordt zeer zelden overschreden.

De prijs is *ƒ* 24.- per kist van 50 kruikjes. (1485)

ONTVANGEN

ZEER PUIKE
HOLLANDSCHE--ALE
(1475) bij DE STURLER & FAGNOTTI.

TE KOOP OF TE HUUR.

Een ERF aan de groote Rivier gelegen nabij de Hoofdwacht. — Te bevragen bij de uitgevers dezes, bij wien de plattegrondsteekening ook te bezigtigen is.
(1486)

WISSELS OP NEDERLAND.

bij
(1466) **MACLENNAN & CO.**

DAMESHOROLOGIEN.

Fraai geëmailleerd of gegraveerd, tevens zeer accuraat loopende.
(1426) LE ROY & CO.

SIROP DE PUNSCH
ENGELSCHE BOKKING
id SAUSEN.
(1474) DE STURLER & FAGNOTTI.

DIAMANTEN PENNEN.

In ruime sortering voorhanden bij
(1428) LE ROY & CO.

HOLLOWAY'S PILLEN en ZALF.

Maag en Lever ongesteldheden, graveel, geelzucht, dit zijn de ziekten voornamelijk heerschende in de warme klimaten. Waarlijk eene ontzettende lijst! toen calomel en lancet de eenige generaals waren dezelve te bestrijden. De overwinning was altijd twijfelachtig; had men de slang gekorven men had haar nog niet altoos gedood; maar vaak in stilte hare krachten herkrijgende, viel zij op nieuw den armen lijder aan met hare vergiftigde tanden, en voerde haren buit weg, in spijt der oude generaals. De bewoners van Indië en Java stellen thans hun vertrouwen in zekerdere middelen; met HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN, zijn zij gereed het arglistiglijk toenaderen van den vijand tegen te staan, het vergif uit te roeijen, latende elk orgaan even zoo vrij van ongesteldheid als voor den aanval. (1354)

BOEKHANDEL VAN LE ROY & CO.

Pel C. M. H. Handleiding tot de kennis der versterkings-kunst ten dienste van onderofficieren, die zich tot het examen voor officier der Infanterie willen voorbereiden.	„	3.—
Baucher. Nieuwe afrigtingskunst zoo als die aan de fransche kavallerie onderwezen wordt	„	1.—
Merlen. B. van. De afrigtingskunst..............	„	1.50
Merlen. B. van De hoogere afrigtingskunst.....	„	1.50
Merlen. van. Figuren in houtsnee van de school des ruiters, pelotonsschool en afrigtingskunst.	„	1.—
Lobatto, R. Verzameling van formules en tafelen ten dienste der wiskundigen..............	„	3.—
Lennep. Mr. J. van De voornaamste geschiedenissen van Noord Nederland 4 banden....	„	20.—
Kempees. J. C. J. Beginselen der stelkunst 2 st.	„	4.—
Broedelet. O. C. Oefeningen op Murray's english spellingbook..............................	„	2.—
Gelder. De. Allereerste gronden der cijferkunst 2 dln en antwoorden........................	„	5.—
Knuivers. T. Beknopte geschiedenis des vaderlands van de vroegste tijden tot op de tegenwoordige dagen..........................	„	15.—
Boscha. J. Schets der algemeene geschiedenis en van die des vaderlands, ten dienste voor al de aspiranten tot kadets bij de koninklijke Militaire Akademie......................	„	8.—
Rathgeber. Dr. G. Beredeneerde geschiedenis der Nederl: schilder-, houtsnij-en graveerkunst.	„	4.—
Lacroix. S. T. Beginselen der meetkunst 4e druk.	„	9.—
Steijnmetz. L. A. S. Algemeene grondbeginselen der aardrijkskunde. Vierde druk..............	„	5.—
Heusden. Dr. A. A. van. Leerboek der aardrijkskunde..	„	4.—
Handleiding tot de aardrijkskunde van Nederlands Oost Indische bezittingen met eene kaart..	„	4.—
Meidinger. J. V. Nieuwe beoefenende hoogduitsche spraakkunst of gemakkelijke wijze om de hoogduitsche taal te leeren....................	„	6.—
Meidinger's. J. V. Fransche spraakkunst 5e druk door D. Bomhoff Hz..............................	„	5.—
Weiland. P. Nederduitsche spraakkunst........	„	4.—
Duizend en een nacht. arabische vertellingen naar de nieuwste bronnen bewerkt, en door verklarende aanteekeningen opgehelderd. Rijk geillustreerd met platen door kunstenaars van den eersten rang vervaardigd. 3 dln.	„	28.—
Bijdragen tot taal-land-en volkenkunde van Nederl. Indie 2 dln............................	„	12.—
Statistisch Jaarboek voor het koningrijk der Nederlanden. Zesde jaargang. Uitgegeven door het departement van binnenlandsche zaken. 1857..............................	„	5.—
Leven van Willem den eersten, prins van Oranje. Met honderd zestig vignetten................	„	15.—

(1473)

NEDERLANDSCH INDIE.

CELEBES. — Berigten uit Boni vermelden, dat de koningin, in overleg met de hadat, eenen zendeling naar Wadio heeft afgevaardigd, met het doel om raad te vragen hoe te handelen in de hoogst moeijelijke omstandigheid, waarin Boni thans verkeert.

In antwoord daarop zou Wadjo hebben te kennen gegeven, dat dit rijk zich liefst niet in de hangende zaak tusschen Boni en het gouvernement wenscht te mengen. Overigens hield de koningin van Boni zich voortdurend te Pasempa op.

Een Europeesch artillerist, die wegens ziekte bij het optrekken van het detachement, waartoe hij behoorde, naar de zuider-districten, in de kampong Bonto Nompo, Goa, onder de hoede van het dorpshoofd was achtergebleven, is, na in ijlenden toestand aan zijne bewakers ontsnapt te zijn, door vier Goarezen vermoord.

De koning van Goa heeft onmiddellijk de daders doen opsporen en ter dood brengen,

In de zuider-districten heeft eenig verzet plaats gehad, waarbij de gezaghebber der zuider-districten W. O. Burgemeestre en één zijner oppassers, alsmede een Europesche korporaal en een oppasser zijn omgekomen. De zamengevloeide menigte is door eene in de nabijheid zijnde kolonne, onder bevel van den kapitein J. van Leijden, uiteengedreven. Volgens de jongste berigten was het grootste gedeelte der tot verzet overgeslagene bevolking van het regentschap Polong Banking tot rust teruggekeerd. (*Jav. Court.*)

NEDERLAND.

Het kamp bij Zeist is den 15den September opgeheven. De luit.-generaal, opperbevelhebber der vereenigde divisie, heeft de volgende dagorder aan de gekampeerd hebbende troepen doen bekend maken:

„Bij het uiteengaan op morgen der troepen, welke in deze legerplaats zijn vereenigd, vervul ik als bevelhebber een hoogst aangenamen pligt HH. brigade-kommandanten, de kolonels der verschillende regimenten, zoo der infanterie als kavallerie, den chef van den staf, den kommandant der artillerie, de chefs van de geneeskundige dienst en administratie en de overige hoofd-en verdere officieren, zoo der staven als bij de korpsen, en allen in het algemeen, die aan de alhier gehouden oefeningen en werkzaamheden hebben deel genomen, gedurende den tijd dat ik de eer heb gehad aan hun hoofd te staan, mijnen dank te betuigen voor de ondersteuning en medewerking die ik in alle opzigten, in het belang van 's konings dienst, heb mogen ondervinden.

„Officieren, onder-officieren en manschappen! een hartelijk vaarwel zij u bij deze door mij toegeroepen, en mijne beste wenschen vergezellen u naar uwe garnizoenen.

Ook de kampen bij Waalsdorp en bij Milligen worden thans verlaten en opgebroken.

— Z. M. de koning heeft bepaald, dat de gouden medaille aan HD. ordonnances geschonken voor trouwe dienst, gedragen zal worden aan een oranje lint met een blaauwen balk in de breedte van hetzelve.

— Bij het leger is thans door het departement van oorlog ingevoerd het nieuwe voorschrift, betreffende de wapenen, patronen en schietoefeningen bij de infanterie.

ENGELAND.

Te Patumahoe, eene kleine nederzetting in een der grootste districten van Nieuw Zeeland, veertig mijlen diep in de bosschen, heeft zich een schaakgezelschap gevormd. De vijf of zes huisgezinnen, waaruit de geheele bevolking bestaat, hebben daartoe vijftien leden opgeleverd, en reeds is, om een begin te maken, een wedstrijd bepaald. Misschien komt er uit deze tegenvoeters-club nog eens een Staunton of Morphy voor den dag, om zijne vrienden in Engeland tot een strijd uittedagen.

Het is opmerkingswaardig dat onder eene bevolking van uiterlijk veertig personen, vijftien schaakspelers worden gevonden; zonder nog de vrouwen mede te rekenen, van welke sommige zeer ervarene speelsters zijn.

— Een beroemd Ingenieur, de heer F. C. Webb, heeft onlangs een aantal onderzoekingen gedaan, om met den tegenwoordigen électrischen en mechanischen staat van den Atlantischen telegraafkabel bekend te worden. De uitslag daarvan is, dat het gebrek van den kabel op 263 mijlen afstand van Valencia moet worden gezocht; van af dat gedeelte tot de Iersche Kust is dezelve in volmaakt goeden staat. Hij was eerst van oordeel dat het gebrek bestond in eene breuk, doch verschillende omstandigheden hebben hem dit vermoeden doen opgeven. Volgens hem zou, wanneer de fout die op de door hem aangeduide plaats bestaat, en welke, zoo men zegt, ook in Trinitij-baai is ontdekt, kan worden weggenomen, de kabel in zooverre verbeterd zijn, dat zij vermogend genoeg wordt om te kunnen seinen.

— Aan de bevelhebbers der Engelsche oorlogschepen, welke in der tijd bij het leggen van den Trans-Atlantischen telegraafkabel gebezigd werden, zijn thans van wege de stad New-York geschenken toegezonden. Kapt. Preedy, van de *Agamemnon*, outving een gouden kistje met een adres van dankbetuiging er in; de kapts. Aldham en Dayman van de *Valourous* en *Cyclops* gouden gedenkpenningen met toepasselijke opschriften.

FRANKRIJK.

Het meest belangwekkende nieuws van Parijs is de aanbieding door den President van het wetgevende ligchaam, Mr. de Morny, aan den hoogen raad van het departement van de Puijde-Dome, van een adres geheel gewijd aan de betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland. Mr. de Morny drukt zijne verwondering uit over de in de Engelsche nieuwspapieren voorkomende artikelen, de redevoeringen in het parlement, en de oorlogs-toebereidselen, over welke reeds zooveel is gezegd, en dit alles ten oorzake der opregte begeerte van den keizer, Lodewijk Napoleon, om een algemeenen Europeschen krijg te verhoeden. Hij verklaart dat toen hij naar Rusland werd gezonden, de instructies van den keizer, zijn meester, in het bijzonder melding maakten, dat geen inbreuk mogt worden gemaakt op de Engelsche alliantie; en in stede van eene verdeeling der groote magten te beproeven, bestond het opregte voornemen, om al de in Europa ontstane moeijelijkheden tot een vredelievend einde te leiden.

De onderhandelingen welke den oorlog met Oostenrijk voorafgingen, doen dit genoegzaam blijken; volgens Mr. de Morny, had de keizer liever een congres dan den oorlog gewild, en had len toen de Engelsche staatslieden de Italiaansche zaak toegedaan geweest zooals nu, dan had die naar alle waarschijnlijkheid door de diplomatie beslecht geworden. Het toeschrijven aan den keizer van een voornemen om Engeland te overvallen, hem te verdenken van in het geheim daarvoor toebereidselen te maken, met geen ander voorwendsel dan oude wrok, een toestand te doen geboren worden waarbij de grootste belangen der wereld op het spel zouden worden gezet, en waardoor de beschaving den grootsten slag zou worden toegebragt, dit is twijfelen aan zijne opregtheid als Souverein en als man. De eenigste worsteling welke Frankrijk met Engeland zal aangaan is de mededinging in handel, en naar het oordeel van Mr. de Morny is er geen twijfel, of de ingebeelde vrees welke eenige artikelen in de journalen en de redevoeringen van zoogenaamde volksredenaars, hebben opgewekt, zal daardoor worden vernietigd.

De semi-officiële *Constitutionnel* van maandag bevat een artikel ter verklaring van het adres van Mr. de Morny; hij herhaalt en verzekert de bewering dat de Fransche keizer geene vijandelijkheden tegen Engeland koestert. Hij verklaart dat een oorlog met Engeland een broedermoord zou zijn, en dat de keizer voor de voortduring der Engelsche alliantie, bij verschillende gelegenheden het erfelijk vooroordeel van het Fransche volk heeft moeten bestrijden. De oude veete tusschen de twee volken kan niet beter worden verdreven, dan door den naijver welke ontstaat door den handel, en van welke Mr. de Morny heeft gesproken.

— Maarschalk Bosquet is weer ingestort; zijne regterzijde is gedeeltelijk verlamd.

— De jaarlijksche vergadering van de *Académie* ter uitdeeling der prijzen voor letterkundige voortbrengselen en verdienstelijk gedrag, heeft eenige dagen geleden in het instituut plaats gehad. Dezelve werd gepresideerd door den heer Guizot, welke eene voor deze gelegenheid gepaste toespraak hield.

— De groote raad van Indre-et-Loire heeft bepaald, dat eene inschrijving zal worden geopend voor den aankoop van eenen eeresabel, welke den maarschalk Baraguay d'Hilliers zal worden aangeboden. Al de tegenwoordig zijnde leden hebben ingeteekend.

— Door een bezoeker van het kamp van St. Maur wordt het volgende medegedeeld omtrent de Turcós: — Ten einde het gedrang te vermijden begaf ik mij langs een minder gezochten weg naar de barrière van Charenton, nabij het dorpje van dien naam, een weinig benoorden Vincennes. Een groot kamp heeft veel overeenkomst met een in het veld bivouacerend leger, en bevat onder éene benaming verschillende gezigtspunten. Iemand die bijvoorbeeld den toegang gevraagd had tot het kamp voor Solferino, en welke men naar de tent van den maarschalk Canrobert geleid had, zou van het uitzigt van een slagveld niet veel weten te vertellen, daar, zooals men zegt, Canrobert te Gaëto in *dolce far niente* de Oostenrijkers lag aftewachten.

Evenzoo bestaat het kamp van St. Maur, eene uitgestektheid beslaande van 4 of 5 mijlen, uit verschillende afdeelingen, welke naar den aard der troepen, welke daar zijn gekampeerd, meer of minder belangrijke gezigtspunten opleveren.

Mij dus naar het meest belovende gedeelte willende begeven, baande ik mij een weg door het omringende geboomte, en bevond spoedig dat ik mij niet vergist had: — een voorwerp dat men voor een dier wilde boschbewoners zou hebben gehouden, had niet een korte degen welke dwars over zijne beenen lag het tegendeel bewezen, lag zich, met verachting voor den schaduw onder het lommer, in de heete zonnestralen te koesteren; hij lag daar op eene zonderlinge wijze, even alsof hij, naar gelang der omstandigheden, op het punt stond om te bespringen of weg te kruipen. — Half had ik besloten om hem te naderen, ten einde te zien wat hij zoude doen, toen hij zijn hoofd opligtte en mij met een paar oogen als van een tijger aanzag; ik vermeende dat voorzigtigheid hier beter te stade kwam dan vermetelheid, weshalve ik mij verwijderde. Ik twijfelde nu geen oogenblik meer dat ik een Turco had ontmoet, en wel de eerste welke ik ooit had gezien. Het geheele woud scheen met deze zwarte bewoners bevolkt te zijn, welke in zoo verre geciviliseerd zijn, dat zij op eene beschaafde wijze en volgens de laatste uitvindingen, bloed hebben leeren vergieten. Zij waren in groepen verdeeld en schenen zich de gebreken hunner nieuwe meesters al spoedig te hebben eigen gemaakt. Een dezer groepen, welke ik naderde, bestond uit een kring dobbelaars; met eene kaars in de hand en het geld in den mond, zoodanig dat de wangen bij sommigen geheel waren uitgezet, zaten zij te spelen. Deze groepen waren zooveel speeltafels, in welke deze zonen der woestijn, niet aan een met groen bekleeden tafel, maar op een grasperk hunne dolle driften den teugel vierden.

De Fransche Turco-regimenten bevatten alle nuances van af den blonden Kabijl tot den koolzwarten neger van Soudan. Eenigen van hun waren naauwelijks donkerder van tint dan de bronskleurige Zouaven, met scherpe, gesleptn gelaatstrekken; in het kort, den half beschaafden Oosterling. Andere waren stevig gespierde, en reusachtig groote mannen, met echt Afrikaansche gelaatstrekken en een huid zoo zwart en glimmend als inkt.

Over het algemeen zijn deze soldaten van eene grootere lengte, dan de overige Fransche troepen; dit blijkt vooral daaruit dat de maat der uniform der regimenten, uit Franschen bestaande, van die uit buitenlanders zamengesteld, verschilt. Het eenige verschil in uniform tusschen de Zouaven en Turcos is, dat de wijde broek der eersten rood, en die van de laatsten blaauw van kleur is.

Dit blaauw afgezet met gele opslagen, past zeer goed bij hunne donkere tint en het zou moeijelijk zijn zich een meer geschikt voorwerp voortestellen, om de Teutonische knollen van Noorder-Duitschland schrik aantejagen, dan deze Kabijlen en Mooren met hunne blaauwe, door geel afgezette uniformen, en den witten tulband op hun zwart hoofd. Zij zijn, zooals ik reeds boven gezegd heb, bijna allen van eene buitengewone lengte; nu en dan echter ontmoet men ook een echte Numidiër van ruim 6 voet, schijnbaar zoo vlug als een panther en ook niet veel tammer.

Wanneer hunne driften niet worden opgewekt, zijn zij vrolijk en opgeruimd en behandelen elkander *en bon camerade*; dikwijls zag men hen hand aan hand op en nêer wandelen, en het was niets buitengewoons om een paar met de armen om elkanders hals geslagen, te ontmoeten; doch de minste aanleiding doet hun het bloed opbruischen een geschil over eene kan water of een kop koffij kan hen tegen over elkander doen staan met oogen, die fonkelen als van eene wilde.

— De regtsgeleerde faculteit van Parijs is als het ware in een chaos van romantische processen gewikkeld, uit welke zij zich, niettegenstaande de aansporing der adellijken, niet kan uitwerken. Bij de eerste kamer is op het oogenblik een van de meest merkwaardige en romantische gevallen in behandeling, eenigzins gelijkende naar de schrikwekkende verbeeldingen van Anna Radcliffe. In de Ave mort heeft Jules Janin eene daarmede veel overeenkomst hebbende zaak behandeld, echter nog ver verwijderd van de werkelijkheid, zooals men die in beschaafde landen thans nog ziet plaats grijpen.

Een van de oudste en meest invloedrijke namen van Bretagne, de Lantiny, verdedigt met hand en tand hare eer, welke, zoo zij meent, sedert lang is aangetast en waarvan zij niet langer de dupe wil zijn.

In het jaar 1788 werd zekere Gravin de Maurey door een huisselijk geschil van haren gemaal gescheiden, en in een klooster geplaatst, waarvan een schoone jonge monnik van Fonteveault, Daviéré genaamd, abt was. Twee jaar daarna brak de revolutie uit; monniken en nonnen werden onbruikbare en tevens verboden zaken. — Daviéré werd pastoor in het kleine dorp Azé, alwaar de Gravin, niet wetende onder wiens bescherming hare onschuld te stellen, zich ook naar toe begaf, daar zij vermeende zich onder geene betere hoede te kunnen stellen dan van haren geestelijken raadsman en biechtvader, de jonge monnik van Fonteveault. Het kwaad werd echter erger.

Na de opheffing der kloosters, kwam de beurt aan de priesters en aristokraten; — de monnik verdween, de Gravin werd gevangen genomen, en wegens hare adellijke geboorte veroordeeld tot den dood. De nacht vóór de executie, werd omstreeks twaalf uur, terwijl zij op hare knieën den Hemel hulp afsmeekte, de deur van hare cel geopend, de cipier stond voor haar en fluisterde haar in het oor: — „word mijne vrouw en uw vonnis zal worden herroepen". — De Gravin sidderde, de adellijke hoogmoed deed haar voor zulk eene vereeniging terugdeinzen, doch de liefde voor het leven, zij was nog zoo jong en zoo schoon, overwon alle hinderpalen, en zij antwoordde vragend „ maar mijn echtgenoot?"

Daarin bestond in die dagen echter geen belemmering. De uitwijking van den Graaf had hem onder de dooden gerangschikt, eene scheiding werd dienvolgens voor wettig erkend, en de schoone Gravin de Maureij behield haar leven en vermogen als mejufvrouw de Lantinij, en werd de vrouw van den burger Daviéré. De jonge monnik van Fonteveault, de vrome biechtvader van Baron, de nederige dorpspastoor voor Azé, en de cipier van de gevangenis van Laval, waren niemand anders dan de burger Daviéré.

Uit dit huwelijk werd in 1795 één zoon geboren; hij is thans een oud man, en draagt van af zijne geboorte den naam: Daviéré de Lantiny.

Het tegenwoordige proces is ingesteld tegen hem en zijne familie voor het voeren van den naam der Graven de Lantiny, welke, zoo zij meenen, van de nalatenschap der Gravin de Maurey zijn ontroofd, welke tot hunnen tak had teruggekeerd, wanneer niet de Gravin met Daviéré in het huwelijk ware getreden; hun adeltrots kan niet velen dat op deze wijze hun naam zoowel als het vermogen op den gewezen monnik van Fonteveault zijn overgegaan.

De zaak is zeer moeijelijk voor de Parijsche regterlijke magt, te meer daar een van zijne voornaamste leden in hetzelfde geval verkeert als de zoon van den monnik Daviéré, en de uitspraak hem dezelfde ongelegenheden kan veroorzaken, van wege de verwanten zijner moeder, wier naam hij voert.

De uitslag dezer zaak wordt met de grootste belangstelling te gemoet gezien, want indien dezelve tot eene hoogere regtbank wordt verwezen, zal het waarschijnlijk aan de beslissing eener magt worden onderworpen, welke door een voorbeeld te stellen, welligt zijne eigene kinderen, zoo niet zich zelve, zal doen veroordeelen tot dezelfde vernedering, als misschien voor Daviéré de Lantinij wordt voorbereid.

— Volgens den *Moniteur des arts* is onlangs te Parijs een romantisch huwelijk gesloten. Aan het theater van het *Palais royal* was eene jeugdige actrice verbonden, slechts zeventien jaar oud en daarbij van eene opmerkelijke schoonheid; in spijt daarvan maakte zij echter op het tooneel niet veel opgang. Een rijke Moldavier, welke kort te voren zijne vrouw had verloren, kwam te Parijs ter verstrooijing van zijne smart, ziet haar en vindt dat zij veel overeenkomst heeft met zijne overledene echtgenoote. Hij bezocht verscheiden malen het theater, en werd spoedig smoorlijk op haar verliefd. Na de toestemming harer ouders te hebben verkregen trad hij in het huwelijk.

Zijn naam is Sterian, en hij heeft een jaarlijksch inkomen van 60,000 francs; de jonge dame is de dochter van den heer Panier, verantwoordelijk uitgever van de *Charivari.*

ITALIE.

— Uit Napels wordt gemeld, dat de regering binnen kort eene constitutie zou uitvaardigen, waaraan eene volksvertegenwoordiging, op het stemregt gegrond, ten grondslag zou liggen. Alleenlijk zou de census vrij hoog zijn. De vertegenwoordigers zouden voor den tijd van drie jaren worden gekozen. De kamer zou elk jaar worden bijeengeroepen, doch slechts voor den tijd van veertien dagen. Aan den Koning zou het regt worden voorbehouden, deze vergadering met goedkeuring zijner ministers te ontbinden. De ministeriële verantwoordelijkheid zou in deze nieuwe grondwet worden bepaald.

— Ten aanzien van de militaire maatregelen, door de Napelsche regering genomen, bij gelegenheid der viering van den Napoleonsdag door den Franschen gezant te Napels, heeft zij, op eene interpellatie van dien gezant, te kennen gegeven, dat die maatregelen geen ander doel hadden, dan het voorkomen van wanordelijkheden, dewijl zij een opstand van sommige troepen verwachtte. Of de Fransche regering met deze verklaring genoegen zal nemen, is nog niet bekend.

— In een brief uit Napels wordt gemeld, dat de Koning heeft geweigerd toe te treden tot het Italiaansche statenverbond, wanneer Sardinie daarvan geen deel uitmaakt. (?)

Verders heeft de regering, uit aanmerking dat de hoeveelheid granen tegen den aanstaanden winter ontoereikend zal zijn, de distillering van granen verboden.

— Volgens eene bekendmaking der kamer van koophandel te Venetie, heeft de Fransche prijsraad al de procedures tegen de opgebragte koopvaardijschepen gestaakt; de manschappen zullen in vrijheid gesteld worden en de schepen, waarover nog geen vonnis door dien raad was geveld, zullen aan hunne eigenaren worden teruggegeven, zoodra de vereischte formaliteiten door de gevolmagtigden zullen vervuld zijn.

DUITSCHLAND.

— Te Zermatt, in Zwitserland, heeft een Russisch heer door een noodlottig toeval hetwelk hem in een bergkloof deed storten, zijn leven verloren.

Op Zaturdag morgen verliet hij, vergezeld van twee gidsen, het dorpje Malwark ten einde zich naar Zermatt te begeven. Bij het afdalen der Findale glacis verbonden zij zich aan elkander door een eind touw, hetwelk om het midden van den reiziger werd geslagen, welke tusschen de beide gidsen werd geplaatst; de gidsen namen elk een eind van de lijn en sloegen dit met een losse strik om den linkerarm. Aldus kwamen zij veilig over het grootste gedeelte van het glacis, en hadden bijna den moeijelijken overtogt gemaakt, toen zij een groote plek sneeuw ontmoetten; — de gidsen wilden deze vermijden, doch de reiziger verzette zich hardnekkig tegen dit voornemen, en wilde zijn weg over den sneeuw vervolgen. De eerste gids was veilig overgekomen, toen de reiziger, welke hem volgde, in het midden gekomen, den sneeuw onder zijne voeten voelde wegzakken, en in eenen daardoor bedekten kloof neerstortte. Door het gemis van een alpenstok kon hij op de gewone wijze, door den stok dwars voor zich te houden, den val niet breken, en daar het gewigt van zijn geheele ligchaam aan het touw hing, brak hetzelve, door het schuren tegen den kant der kloof, af, waardoor de ongelukkige reiziger in de diepte verdween. Zijne om hulp roepende stem werd nog in de verte gehoord doch de gidsen waren niet bij magte iets voor hem te doen De opening der kloof was van boven wijd en liep naar beneden smal toe, tot op eene diepte van 200 voet de wanden elkander raakten.

Bij gebrek van een geschikt eind touw konden zij hem niet uit de diepte ophalen, daar hij op 60 voet van den monding der kloof, tusschen de twee wanden van dezelve, bekneld zat. Daar het gebroken touw, waarvan elk eind slechts één el lang was, natuurlijk te kort werd bevonden, begaf een der gidsen zich naar het naaste dorp, op twee uren afstands, om hulp te zoeken. Het denkbeeld om hunne kleederen en vooral de lederen randsels in reepen te snijden, en daarvan eene koord te maken, schijnt niet bij hun te zijn opgekomen.

De ongelukkige reiziger bleef vier uren zonder de minste hulp, gedurende welken tijd hij verscheidene malen den bovenstaanden gids toesprak; — hij lag, in eene schuinsche rigting met het hoofd lager dan de voeten, en hij zakte allengs dieper naar beneden.

Na drie uren in deze positie te hebben doorgebragt, klaagde hij over afmatting, door den toevloed van bloed naar het hoofd, en dat hij stijf bevroren was. Eindelijk, na vier uren afwezig te zijn geweest, kwam de gids terug; het medegebragte eind touw werd nedergelaten, doch — het bleek twaalf voet te kort te zijn.

Het zal omstreeks vijf uren geweest zijn toen de rampzalige reiziger, na het uitstaan van ondenkbare smarten, in eene rondom door ijs ingeslotene engte, zonder eenigen vasten grond onder zijne voeten te hebben, den geest gaf.

's Middags ten één uur was hij in den kloof gestort en eerst te middernacht was eene genoegzame lengte koord (72 voet) aangebragt, om het verstijfde lijk optehalen. Hadden de twee gidsen het gebroken touw en hunne kleederen aan elkander geknoopt, dan ware de ongelukkige reiziger ongetwijfeld gered geworden.

Het verschrikkelijk talmen en de nalatigheid der gidsen doen hier bijna aan een opzettelijken moord denken.

RUSLAND.

— Heden is de inschrijving voor de nieuwe Russische leening van £ 12,000,000 gesloten en, voor zoover men daarover thans kan oordeelen, zijn van de zijde des publieks aanzienlijke sommen ingeschreven, terwijl het eigenlijke beurs-publiek daaraan slechts in geringe mate heeft deelgenomen. Van het vaste land zijn de inschrijvingen aanzienlijk; daaronder komt voor, eene van Stieglitz, te Petersburg, ten bedrage van £ 500,000, en volgens de opgave van een Parijsch blad, een van £ 1,600,000 van het *Credit Mobilier*. Men houdt het overigens voor zeker, dat het grootste gedeelte der leening op h t vaste land is geplaatst.

— De Russische regering is zeer voor het houden van een congres. Een der dagbladen van Petersburg, de *Russ' Invalide*, geeft daarover een artikel ten beste, waarin de noodzakelijkheid van een congres betoogd en Engeland aangespoord wordt daaraan deel te nemen. Engeland, zegt

de *Invalide*, heeft wel eens medegewerkt tot regeling van vraagstukken, waarbij dat land minder belang had dan bij het onderhavige. Op dit congres toch moet niet alleen het werk der Zuricher conferentie geratificeerd worden, maar, het is ook bestemd om a le moeijelijkheden te regelen, welke de zaak van Italie heeft doen ontstaan, en Frankrijk en Oostenrijk behooren zich dan aan de besluiten der groote mogendheden te onderwerpen. Geene van deze beide mogendheden zal zich waarschijnlijk tegen de vereenigde pogingen der andere mogendheden verzetten.

— Men meldt uit Petersburg, dat ten gevolge van de ijverige bemoeijingen van den grootvorst Constantijn, grootadmiraal der vloot, de marine in de laatste jaren eene geheele herschepping heeft ondergaan. Weldra zal zij derwijze zijn ingerigt, dat zij met goed gevolg tegen de vloot van elken anderen staat is opgewassen. Eene buitengewone vereering wordt door de bemanning der vloot voor haren groot-admiraal gekoesterd, en het gelaat van den matroos schittert van vreugde, wanneer hij van zijn groot-admiraal Constantijn spreekt.

— Door Rusland is bij ukase kenbaar gemaakt, dat de inwonende Israelitische vrouwen welke met Oostenrijksche onderdanen in het huwelijk treden, doch aan welke door het Oostenrijksche Gouvernement verboden wordt om in dat land hun verblijf te houden, dewijl dergelijke huwelijken daar als niet wettig worden beschouwd, naar Rusland terug kunnen keeren, en als Russische onderdanen zullen worden beschouwd. Aan hunne kinderen wordt het regt voorbehouden om later, wanneer zij mondig zijn, Russisch of Oostenrijksch onderdaan te worden, zooals zij dat zullen wenschen. In het laatste geval moeten zij het keizerrijk, binnen het jaar na hunne verklaring, hebben verlaten. Wanneer de vader niet meer in leven is heeft de moeder het regt om, gedurende de minderjarigheid harer kinderen, hen te doen beschouwen als Russische onderdanen; zonder echter inbreuk te maken op het regt dat de kinderen bij hunne meerderjarigheid is voorbehouden.

Het is den algemeenen vooruitgang nog zoo jeugdige Rusland, geeft dus het beschaafde Oostenrijk een voorbeeld van verdraagzaamheid op het punt van Godsdienst. *(Red.)*

AMERIKA.

Een telegram van Washington herinnert, betrekkelijk de hervatting van den slavenhandel, aan den tijd, toen een omgaande regtbank, onder het voorzitterschap van den regter Campbell, zittingen hield, en vele vonnissen werden uitgesproken op grond der wet van 1718, welke zegt: — " zij die middelijk of onmiddellijk den slavenhandel begunstigen zullen worden gestraft met eene geldboete of gevangenis."

Volgens berigt van de Amerikaansche autoriteit Blackburn was op de kust van Florida, digt bij Tampa, eene lading van 600 Afrikanen ontscheept. Na de ontscheping is het schip verlaten en verbrand.

Op den 17 Junij jl. berigtte een der gezaghebbers van Noorder-Florida dat er geruchten in omloop waren — dat een of meer schepen met slaven, op de kust werden verwacht, onder aanwijzing tevens der beste middelen om die schepen in beslag te nemen.

De sekretaris van binnenlandsche zaken heeft na ontvangst van dat berigt, onmiddellijk getelegrafeerd, dat een gewapend vaartuig ter zijner beschikking zou worden gesteld, ter verkenning der kust.

Na aankomst van dit vaartuig begaf de gezaghebber zich aan boord en bereikte den 3den Julij New Smijrna; twee weken daarna moest hij vruchteloos terugkeeren, na te vergeefs verscheidene verdachte schoeners te hebben onderzocht, en alle mogelijke inlichtingen langs de kust te hebben ingewonnen.

— Uit Tepas wordt gemeld dat de Generaal Sam Houston verkozen is tot Gouverneur van dien staat.

— Eene nationale Godgeleerde vergadering heeft te Plijmouth Rock, in den staat Massachusetts, hare zittingen geopend; ook heeft de Amerikaansche vereeniging ter bevordering van wetenschappen te Springfield, in denzelfden staat, eene zeer belangrijke vergadering gehouden.

— Een brand te Memphis heeft, aan eigendommen, voor eene waarde van 125.000 dollars vernietigd.

Ook te Cincinnati is een brand uitgebarsten, welke eene schade heeft veroorzaakt van 175.000 dollars.

ENGELSCHE DAGBLADEN OVER DE NEDERLAAG IN CHINA.

De tijding van de nederlaag door de Engelsch-Fransche eskaders aan den mond der Peiho geleden, heeft in Engeland een diepen indruk gemaakt en de gemoederen met verontwaardiging vervuld over de trouweloosheid der Chinezen. Algemeen is men dan ook van oordeel dat Engeland van China eene schitterende voldoening moet eischen en geene middelen en kosten moet ontzien om tot dat doel te geraken. De bladen vorderen het zenden van eene geduchte strijdmagt naar de Chinesche wateren.

Wat de plannen der regering betreft, hieromtrent valt nog niets met zekerheid te melden; uit eene verklaring van de *Morning Post*, het orgaan van lord Palmerston, schijnt echter te blijken dat Engeland en Frankrijk ten deze gemeenschappelijk zullen te werk gaan, terwijl het blad in een ander artikel zegt dat in eenen den 17den gehouden ministerraad, de aangelegenheid van China is behandeld, doch dat de besluiten in die vergadering genomen, nog zeer goed eene wijziging kunnen ondergaan, wanneer men de verwachte nadere tijdingen uit het Hemelsche rijk zal hebben ontvangen. De *Observer* zegt van zijn kant dat in dien ministerraad nog geen eindbesluit is genomen, doch dat de regering naar Indie bevel heeft gezonden om aan de ontslagen soldaten der voormalige O.-I. compagnie, die naar Europa zouden terugkeeren, een nieuw handgeld en dienstneming naar China aan te bieden. Het blad voegt er bij dat lord Canning de bevelen der regering in het moederland voorkomende, zich reeds bevjverd heeft de regimenten, die naar Engeland zoude terugkeeren, naar China te zenden. De uit Indie afgezondene strijdmagt zal voldoende zijn om gedurende den winter den handel en het prestige van Engeland te beschermen. Militaire operatien zegt de *Observer*, kunnen buitendien vóór de maand Maart niet ondernomen worden, daar gelijk niet algemeen bekend schijnt, de Peiho des winters digt vriest. (?) Van al hetgeen den strijd aan de Peiho is voorafgegaan, moet echter nog zooveel opgehelderd worden, dat met betrekking tot de toekomstige politiek tegenover het Chinesche rijk nog geen besluit kon worden genomen.

Het zoude geen wonder zijn, dat deze mededeeling tot het gerucht aanleiding gaf, dat oneenigheid in het ministerie bestaat, (inderdaad denken lord John Russell, de heeren Gladstone en Milner Gibsen en zelfs lord Elgin over de Chinesche kwestie anders dan lord Palmerston) of dat, wat de medewerking van Frankrijk betreft, niet in orde is. Aan de Tories verwijt de *Observer*, dat de instructien, ten gevolge van welke de heer Bruce met een twaalftal kanonneerbooten de Peiho trachtte op te varen, nog door het ministerie Derby werden gegeven, en in een ander artikel, waarin de verdrijving der Mandschu-dynastie met ondersteuning van de rebellen gepredikt wordt, zegt het blad: „Het Engelsche volk moet elke alliantie met eene andere mogendheid vermijden. Om doeltreffend te zijn moet de slag van ons alleen komen; geen geallieerde moet de gelegenheid hebben, onder welk voorwendsel ook, om ons slechts het geringste gedeelte der te behalen voordeelen te ontnemen." Dat de *Observer* hiermede Frankrijk op het oog heeft, behoeft wel niet gezegd te worden.

De regering heeft voorloopig bevel gegeven, eenige linieschepen en fregatten, alsmede een aantal kanonneerbooten naar China te zenden. Een gedeelte van dat eskader heeft Plymouth bereids verlaten.

Sommige bladen beschuldigen reeds nu den Engelschen schout-bij-nacht Hope van gebrek aan voorzorgen bij het opvaren van de Peiho. De *Morning Post* deelt dit gevoelen en zegt dat inderdaad gebleken is, dat de vlootvoogd geen kennis gedragen had van de sterkte der forten, noch van de hulpmiddelen der vijanden, en dat hij derhalve al te ligtvaardig de rivier opgevaren was. Het blad verklaart, dat het te bejammeren is dat men, bij zooveel dapperheid en trouw, woorden van afkeuring moet laten hooren. Deze verklaring van het bekende orgaan van lord Palmerston, is niet van beteekenis ontbloot.

Na al het bovenstaande is het overbodig het oordeel van de verschillende bladen mede te deelen; allen komen, gelijk reeds boven gezegd is, daarin overeen, dat Engeland voor goed een einde aan dergelijke trouwelooze handelingen der Chinezen moet maken. De *Economist* dringt ook op het zenden van eene aanzienlijke strijdmagt aan, doch wil maar niet zoo gaaf weg aannemen, dat de Chinesche regering het op eene verraderlijke wijze er op toegelegd had, de Engelschen op de Peiho in eene bloedige hinderlaag te lokken. Het is mogelijk, zegt het blad, dat dit het geval blijkt te zijn, doch het is zeker dat onze gevolmagtigde behoorlijk gewaarschuwd was, dat men het geschut der forten op de schepen zou losbranden, wanneer zij trachten mogten den doorgang te forceren. Ook hadden wij er niet op moeten aandringen, dat juist deze weg voor onzen gezant geopend werd, om zich naar Peking te begeven.

Wij houden het inderdaad voor mogelijk, dat de tegenstand der Chinezen meer gerigt was tegen de kanonneerbooten, welke de expeditie vergezelden, dan tegen de toelating van den gezant te Peking. In het gegeven geval zouden, wel is waar, eenige mandarijnen, daartoe behoorlijk gemagtigd, den heer Bruce hebben kunnen ontvangen en hem te kennen geven dat de keizer hem liever eene anderen weg naar de hoofdstad zag nemen; doch wanneer wij denken aan de beschroomde en indirecte handelwijze, waarnaar de Chinesche diplomatie te werk gaat, alsmede aan hunne bekende gewoonte om eene onaangename verklaring tot op het laatste oogenblik te verschuiven dan komt het ons wel mogelijk voor, dat men te Peking besloten had een tweeden triomftogt van Engelsche en Fransche strijdkrachten op de Peiho te weren en te zien, of niet een minder onaangenaam middel te vinden was, om de bepalingen van het tractaat na te komen.

Nadat de *Economist* nu eenige aanhalingen uit de dépêche van lord Elgin van 5 November 1858, aan den toenmaligen minister van buitenlandsche zaken, lord Malmesbury, te berde brengt, om te doen zien, dat eerstgenoemde reeds destijds van oordeel was, dat men met omzigtigheid moest te werk gaan om te Peking te komen, eindigt het blad aldus:

De vraag is of de Chinezen niet onze eigen overredingsmethode tegen ons aangewend hebben. Daar het vijandelijk initiatief uitsluitend van onze zijde uitging en het aan onzen bevelhebber elk oogenblik overgelaten bleef zich terug te trekken van het moorddadig vuur, dat alleen geopend werd tot verdediging der forten, zoo kunnen wij den Chinezen geene voorbedachte trouwbreuk ten laste leggen. En zoolang zoodanig bewijs niet geleverd is, behooren wij ons oordeel op te schorsen en te overwegen, of wij niet tegen barbaren te werk zijn gegaan volgens grondbeginselen, die niet veel verschillen van die, welke zij thans op ons toegepast hebben.

DE GROOTE SALON VAN DE GREAT EASTERN.

Een van de meest opvallende versieringen in den grooten salon van de *Great Eastern* zijn de groote spiegels, in fluweelen bekleedsels gevat, waarmede men twee van de verbazend groote schoorsteenen, welke door den salon op het dek uitkomen, voor het oog heeft weten te verbergen; iemand die het niet weet kan zich dan ook geen denkbeeld vormen wat die massa fluweel, spiegelglas en verguldsel verbergt.

Het vertrek zelf heeft bij eene lengte van 62, en eene breedte van 32, eene hoogte van 12 voet; de daaraan grenzende, dameskajuit, heeft eene lengte van 20 voet.

Om de beneden-kajuiten van licht en lucht te voorzien, zijn aan beide zijden van den salon boogsgewijze openingen aangebragt, rustende op ligte ijzeren kolommen, tusschen welke eene prachtige ijzeren ballustrade is gemaakt; door eene nieuw uitgevonden bewerking heeft men aan het ijzer de kleur van zilver-oxyde weten te geven, bovendien nog afgezet door verguldsel. De kolommen dienen tevens tot steun der ijzeren dekbalken; de ruimte tusschen die balken is paneelsgewijze verdeeld, en bekoort door prachtig schilderwerk het oog.

Ten einde een overeenstemmend geheel uittemaken zijn de beschotten bedekt met een oplegsel van wit en verguldsel, en verdeeld in vakken door middel van met zilver-oxyde bedekte pilaren.

De mantels der schoorsteenen zijn achtkant; de vier grootste zijden zijn met spiegelglas bedekt en de vier andere versierd met arabesken en zeegezigten.

Ook de luchtkokers zijn voor het oog verborgen, gedeeltelijk door spiegelglas en door tableaux, de zinnebeelden van zeevaart en scheepsbouwkunst voorstellende.

De deuren der hutten zijn allen voorzien van zijden gordijnen, en maken met het tapijt, van een zeer eenvoudig patroon, een zeer goed effect.

De sofás zijn bekleed met *velours d' Utrecht*, en de buffetten, vervaardigd van kastanjehout, zijn voorzien van fijne groen marmeren bladen.

De groote kosten voor het stofferen van dezen prachtigen salon komen niet ten laste der maatschappij, maar voor rekening van de aannemers van de boot.

Men zegt dat na de proeftogt van het vaartuig, waarmede waarschijnlijk twee dagen zullen verloopen, zij omstreeks den 15 September naar Amerika zal vertrekken. Op deze reis zullen alleen een beperkt getal passagiers der eerste klasse worden medegenomen; naar gelang der te nemen plaats zullen de passagegelden *ƒ* 110. — à *ƒ* 300. — bedragen.

PROEFTOGT VAN DE GREAT EASTERN.

De *Great Eastern* heeft zijn eersten proeftogt naar Portland gedaan en wat betreft zijne machines als anderzins volkomen aan de verwachting beantwoord. Op dezen togt heeft echter een noodlottig voorval plaats gehad. In de nabijheid van Hastings heeft namelijk eene verschrikkelijke uitbarsting plaats gehad door den voorsten schoorsteen, die uit de machinekamer midden door den grooten gala-salon en de daaronder gelegen tusschendeks-kajuiten loopt, en welke ramp aan verscheidene personen het leven heeft gekost. Om de hitte rondom den schoorsteen te verminderen en kolen te sparen, had men dezen, gelijk op vele stoombooten gebruikelijk is, met een ijzeren omkleedsel of mantel omgeven, welken men hier te lande *a feed-pipe casing* noemt. Deze mantel omgeeft den schoorsteen van het benedenste gedeelte van het schip tot boven het dek, en in de ruimte tusschen beiden wordt van boven af, door middel van eene pomp, water gebragt, dat door den schoorsteen langzamerhand verwarmd wordt en van onderen in den ketel vloeit, die daardoor eene hoeveelheid water ontvangt, dat reeds warm is. De voordeelen van deze inrigting zijn dus gemakkelijk te begrijpen, doch het groote nadeel is daarin gelegen, dat de mantel spoedig lek wordt, het water op den grond neerdruppelt en het vuur onder de ketels uitdooft, óf wel er wordt in den mantel stoom ontwikkeld, die den geheelen toestel doet springen, als de kraan, waardoor het water wordt uitgelaten, niet behoorlijk in de dienst voorziet. Het laatste is bij de *Great Eastern* het geval geweest. De mantel van den voorsten schoorsteen was met stoom gevuld; hij sprong onder de groote drukking er van op den bodem, verbrijzelde alles in den omtrek, scheurde den schoorsteen beneden, en slingerde het bovenste gedeelte er van in de lucht, 't geen weder op het dek nederviel. Het was een der vreeselijkste uitbarstingen, welke ooit door den stoom zijn teweeg gebragt. Geen ander schip, zelfs het grootste linieschip, had daaraan weerstand kunnen bieden; het ware uiteengeslagen en binnen weinige minuten gezonken. De *Great Eastern* weerstond echter dien schok; de uitbarsting bleef bepaald tot de ijzeren ruimte, waarin zij ontstond; geen enkele rib, geen enkele plaat raakte uit haar verband en zoo weinig had de geheele machinerie geleden, dat noch schroef, noch scheprad een oogenblik het werk moesten staken.

Behalve de bemanning bevonden zich ongeveer 100 gasten aan boord. Het gezelschap zat aan tafel, toen het schip op de hoogte van Hastings arriveerde. Om de romantische kust in oogenschouw te nemen, verlieten verscheidene gasten nog voor het dessert de tafel; de overigen volgden hen spoedig naar het dek en aan deze gelukkige omstandigheid hadden zij hun leven te danken. Niet lang nog waren de gasten boven, of het voordek sprong als eene mijn open; de schoorsteen vloog in de lucht; uit de diepte steeg een geweldig gedreun op, gevolgd door reusachtige stoomkolommen, zoodat niemand tien stappen van zich af kon zien, allen, die zich bij den kapitein op de brug bevonden, stonden als verpletterd en niemand wist wat er gebeurde, toen plotseling een hagel van stukken ijzer, glas en hout op hen nederviel en hen dwong zich te verwijderen. Dit duurde eenige seconden; toen dreef de stoomkolom eenigzins uiteen en maakte het mogelijk een blik op de plaats des onheils te werpen. Uit de opening waar de schoorsteen gestaan had, stegen als uit een krater voortdurend stoomkolommen op. Elk die zijne bezinning niet verloren had, ijlde naar die plek. Kapitein Harrison, de eerste bevelhebber van het schip, greep een touw en liet zich daaraan, midden door rook en stoom, in den grooten salon af. Daar vond hij echter niemand dan zijn dochtertje, dat als door een wonder ongedeerd was gebleven. Kapitein Harrison zette vervolgens zijn togt voort, hetgeen echter geen gemakkelijke arbeid was. De kleine dames-salon was vol overblijfselen van aan stuk geslagen voorwerpen; alles was verbrijzeld en vernield. Door de planken, welke op verscheidene plaatsen gespleten waren, kon men naar beneden zien in de ruimte, waar de ketels zijn. De deuren der ketels waren door de uitbarsting uiteen geslagen, de vlammen sloegen naar buiten en dreigden het schip aan te tasten.

Doordien er betrekkelijk weinig pasagiers en onder deze zoovele zaakkundigen aan boord waren, was de verwarring minder groot dan bij dergelijke rampen anders gewoonlijk het geval is. Doch hoe, indien ook eene uitbarsting in den volgenden schoorsteen mogt plaats hebben, waarvan de mantel gloeijend heet was! De bouwmeester van het schip, de heer Scott Russell, liet onmiddelijk, op dit gevaar bedacht, al de stoomkleppen openen en beval de snelheid van het vaartuig te verminderen. Het schip werd verder naar den wal gestuurd, ten einde bij eene onverhoopte tweede uitbarsting meer in het bereik van hulp te zijn, terwijl door middel van de stoompomp ontzaggelijke watermassa's in den branden oven werden geworpen. Allen waren druk aan het werk, toen plotseling het geroep: „een man over boord!" zich

deed hooren. Men snelde naar de verschansing en werkelijk dreef het lijk van een mensch op de golven; het bleek dat te zijn van een stoker, die erge brandwonden had bekomen en door het gat, waardoor de asch wordt verwijderd, òf naar beneden gevallen, òf gesprongen was. Het scheprad zal hem vermoedelijk terstond gedood hebben.

Middelerwijl hadden zich eenige wakkere manschappen naar de eigenlijke plaats van het onheil, de ovens van den ketel, begeven, ten einde naar de stokers om te zien. Er waren er 12 beneden geweest; zij leefden, doch geen enkele onder hen of hij had zware brandwonden bekomen. Langzamerhand werden zij naar boven gebragt; zes hunner zijn reeds bezweken, terwijl de overige zes mede in eenen hopeloozen toestand verkeeren.

Al hetgeen hier verhaald is, viel in het tijdsverloop van nog geen half uur voor. Twintig minuten na de uitbarsting was de oorzaak er van geen geheim meer, waren de noodige maatregelen van voorzorg genomen, en wisten kapitein en passagiers dat geen verder gevaar te duchten was. De brand in het benedengedeelte van het schip was men ook door middel van de stoompomp meester geworden en de kapitein besloot dus de reis naar Portland voort te zetten. Aan de passagiers werd nu vergund het tooneel der verwoesting in oogenschouw te nemen. Die verwoesting was vreesselijk. De eene helft van den prachtigen grooten salon was een doolhof van scherven van allerlei grootte en vorm, de vergulde ijzeren zuilen waren gebroken, gebogen of verwrongen; de spiegels voor het meerendeel vergruisd, de meubelen vernield, tapijten en gordijnen aan flarden gescheurd. In den kleinen dames-salon was de verwoesting nog grooter; in de daaronder gelegene benedendeks-hutten en nog meer naar beneden in de ruimte, waar de mantel sprong, was het nog veel erger gesteld. In het geheel wordt de schade op £ 5000 begroot. De heer Scott Russell heeft op zich genomen de schade binnen drie weken te herstellen.

Aangaande de oorzaak van de uitbarsting, kan men gerust aannemen dat deze daarin gelegen is, dat de stoom tusschen den schoorsteen en den mantel geen uitweg kon vinden, doordien men de stoomklep, door eene onverklaarbare nalatigheid, vergeten had te openen. Dit wordt ook bevestigd door het verdict der jury, belast met de lijkschouwing van de slagtoffers der ramp. Dit verdict luidt als volgt: Dood door toeval; met de bijvoeging, dat het toeval is veroorzaakt door het sluiten van een kraan; dat niet blijkt wie die kraan gesloten heeft; dat volgens het oordeel der gezworenen dergelijke kranen, op de wijze als dit op den *Great Eastern* het geval is, aangebragt, hoogst gevaarlijk zijn, en dat de machinisten geene genoegzame voorzorg hebben gebruikt.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

E. J. C. Kern, geb. Haack van der Goes, z. Padang 10 September. — J. M. Lach de Bére, geb. van Ginkel, z. Rau 8 October. — C. F. van Rheeden, geb. Krabbe, z. Soeracarta 26 October. — S. Gernler, geb. Mensing, D. Batavia 1 November. — J. F. de Sturler, geb. Dinger, D. Besito 29 October. — Vrouwe J. C. E. Hageman, geb. de Jongh, z. Batavia 6 November. — L. J. van Lennep, geb. Meis, z. Samarang 7 November. — Vrouwe Fransen van der Putte geb. van Weelderen, D. Bezoekie 13 November.

Getrouwd:

R. M. Pereira met A. M. van Casand, 25 jarig huwelijksfeest, Soerabaya 11 November. — J. L. de Haan met J. A. Loth, Soerabaya 9 November. — C. A. van Drongelen met J. A. van Bronckhorst, Samarang 10 November. — Mr. C. G. de Beus met C. A. Muller, Pasoeroean 30 October. — L. Brodhaag met M. Nutting, Grissee 26 October.

Overleden:

T. D. Engel, jr. 36 J. Benkoelen 22 October. — Jhr. Mr. D. A. Gevers, 36 J. Bandong 26 September. — Twee kinderen van A. W. Remmert, 10 en 15 November.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
November.	14	Engelsche	Him Hokhien	G. Taijlor'	Boleling.
„	—	Nederlandsche	Wilhelmina Cox	H. F. Reisiger	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia.
„	15	„ „	Fulkus So-oot	Sech Oemar bin Abd. Baoezeer	Sumanap.
„	16	„ „	Hing Thaij	Amat	Balie (Boleling).
„	—	„ „	Stoomschip Palembang	W. A. J. Kuller	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Tonia	C. F. Zeeman	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
November.	12	Nederlandsche	Quatre Bras	F. B. Bondix	Nederland.
„	13	Nederl. Ind.	Salma	Said Hassan bin Alie Segaf	Banjerm. via Sumanap.
„	—	„ „	Voolkoos Seroer	Sech Abd. Rachman bin Osman Bahazoan	Sumanap.
„	—	„ „	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia via Samarang.
„	15	Nederlandsche	Nieuw Lekkerland	M. B. Hoffman	Ned. v. Prob. en Pasoer.
„	—	Nederl. Ind.	Little Tot	Katjoong	Pasoeroean.
„	16	Engelsche	Nina	W. Lingard	Balie.
„	—	„	Crouch Brothers	G. Crouch	Nederland.
„	—	Nederlandsche	de Nederwaard	D. Kwakkelstein	„ via Pasoeroean.
„	—	„	den Elshout	E. J. Bonjer	„ „ Panaroekan.
„	—	Nederl. Ind.	Hoseeng	Intje Lanang	Passoeroean.
„	—	Nederlandsche	Wilhelmina Cox	H. F. Reisiger	Grissee.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Batavia	C. C. L. Neijts	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	„ Menado	A. A. Couteron	Mak. T. K., D. en Moluk.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Deensche	Cecrops	Davidson	Bushire	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Helena Constantia	R. M. Donema	China	„ „ „ „
„	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks	Nederland	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Amerikaansche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Generaal Michiels	D. de Wilde	Rotterdam	Schimmelpenninck & Co.
„	Hollandia	C. C. Ruige	Samarang	„ „ „
Nederl. Ind.	Java	J. Worthington	Batavia	„ „ „
Nederlandsche	Vier Gezusters	Bik	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
„	Nederland en Oranje	Rosier	Nederland	„ „ „ „
„	Japan	Muller	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Scheveningen	Annokee	In Reparatie	E. Ten Brinck & Co.
„	Neerlands Koningin	Geerling	„	„ „ „ „ „
„	Herman de Ruiter	Feijnt	Nederland	„ „ „ „ „
„	den Elshout	E. T. Bonjer	„	„ „ „ „ „
„	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„	„ „ „ „ „
„	Agatha & Maria	W. B. van Zijp	Amsterdam	P. Kervel & Co.
„	Mentor	Duinker	„	„ „ „ „
Engelsche	J. C. Ross	Ballard	Batavia	Hill Broekman & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia;

OORLOGSCHEPEN
Suriname,
Groningen,
Merwede,
Sijlph,
Princes Amelia,
Java;
DE SCHEPEN
Herschel,
Hollandia,
Vier Gezusters,
Japan,
Alfulck,
Christina Helena;
DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden;
DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Louisa Jacoba Johanna,
Naim Balgijer,
Marion Macentyre,
Meteor,
Ida,
Abdool Hassim,
Java,
Architect,
Agatha en Maria,
Generaal Michiels,
Scheveningen,
Herman de Ruiter,
Neerlands Koningin,
Helena Constantia,
Nederland en Oranje,
Mentor,
Hing Goan,
Elmashoor Balhair,
Atidjadoor Rachman,
Witch,
Maarten van Rossem,
Dorothea Henriette,
Den Elshout,
Johanna Maria
Cecrops,
Johannes Hendrikus Ferdinand,
Him Hokhien,
Wilhelmina Cox;
DE BRIKKEN
So-Ootdin,
Risgil Hair,
J. C. Ross,
Talsum,
Banda Balhair,
Eljezer,
Cornelia Geertruida;
DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Komeij,
Bil Madjiet,
Poospa;
DE KOTTER
Riengit.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Oenarang*, de heeren Adams, van Berkel, Lucher, Bode en fam. van der Crab, van Vuuren, Ledeboer, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren Mac Millan, de Wilde en echtg. mejufvr. Gersom, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Oenarang*, de heeren P. de Graaff, L. de Koch Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind, stoomschip *Batavia*, de heer J. Pantekoek.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Menado*, mevr. M. G. F. Kesting wed. Hansen, Z. M. troepen en bannelingen.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

5 November. Het Ned. schip *Kosmopoliet*, gezagv. J. BOUTEN, van Soerabaya.

6 November. Het Ned. schip *Sirius*, gezagv. H. MULDER, van Soerabaya.

7 November. Het Ned. schip *Kemanglen*, gezagv. J. W. MOLLER, van Soerabaya; het Ned. schip *E. W. van Dam van Isselt*, gezagv. J. C. KOLM, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

7 November. Het Ned. schip *Ida Wilhelmina*, gezagv. B. P. VAN WIJLANDT, naar Boni.

8 November. Het Ned. schip *Jan Schouten*, gezagv. J. COENING MEIJER naar Nederland; het Ned. schip *Doctrina et Amicitia*, gezagv. J. C. STROOTMAN, naar Nederland.

10 November. Het Ned. schip *Johannes Christiaan*, gezagv. C. VAN HEEMSTEDE OBELT, naar Nederland.

11 November. Het Ned. schip *Kosmopoliet*, gezagv. J. BOUTEN, naar Nederland via Batavia.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederl. schepen Krimpenerwaard, Minister Pahud, Euterpe, Sirius, Kemanglen, E. W. van Dam van Isselt en Reullura; de kotters Mad Mira en Krabbe.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

21 October. De Ned. Ind. brik *Fathol Haer*, gezagv. SAID HASSAN BIN ABDULRACHMAN MALAHA'LLA, van Pasoeroean den 26 October.

1 November. De Ned. Ind. schoeners *Sophia*, gezagv. SIENDOR JAIJA, van Soerabaya den 28 October.

2 November. De Ned. Ind. bark *Fathool Barie*, gez. SECH ABDULLA BIN SALIM BILJOEN, van Soerabaya den 27 October.

3 November. De Ned. Ind. bark *Zein*, gez. SECH ALIE BIN ABDULLA BADJARDANA, van Soerabaya den 28 October; de Ned. Ind. bark *Djadal Haer*, gez. SECH OEMAR BIN ABDULLA KAATEBDU, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

31 October. De Nederl. Ind. bark *Faidool Rachman*, gezagv. SAID OEMAR BIN ABDULLA BA-ABIE, naar Lampong Tellakbetoong via Batavia.

3 November. De Nederl. Ind. kotter *Klara*, gezagv. SAHAK, naar Banjoewangie.

4 November. De Nederl. Ind. bark *Faulke Nassar*, gezagv. J. H. VAN GARLING, naar Makasser; de Nederl. Ind. schoener *Fathool Haer*, gezagv. SECH ACHMAT BIN OEBIT BAHABASSIJ, naar Balie.

5 November. Het Nederl. Ind. schip *Java*, gezagv. WORTHINGTON, naar Soerabaya.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoener, Mansoer, Mifrijool, Moclook, Gouverneur Schaap, Sophia; de kotter Noorsasie; het schip Fulkus So-oot de brik Fathal Haer; de barken Fathool Barie, Zein, Djadal Haer.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 14den tot en met den 16den November 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het Nederl. Ind. stoomschip *Menado*, gezagv. COUTERON, agenten W. CORES DE VRIES.

1 kistje diverse, ADAM & Co; 22 kisten manufacturen, 3 kisten kramerijen, 2 kisten kleinigheden, 11 kisten opium, Order en eenige goederen bestemd voor Moluccos.

Van Batavia per het Nederl. schip *Tonia*, gezagv. C. F. ZEEMAN, agenten B. KOPERSMIT & Co.

36 collis verfwaren, 20 vaten spek, 20 hammen, Gezagvoerder; 128,000 Nederlandsch ℔ steenkolen, W. CORES DE VRIES; 1 gebruikte bascule, Order.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Hing Thaij*, gezagv. INTJIK AMAT, agent TAN BINDJANG.

$93^{41}/_{100}$ picols dendeng, $388^{68}/_{100}$ picols kedelee pitten, 173 picols rijst, $16^{87}/_{100}$ picols klapper-olie, $^{29}/_{100}$ picols kapas, 19 picols koffij, TAN BINDJANG.

UITVOER.

Naar Nederland per het Engelsch schip *Crouch Brothers*, gezagv. CROUCH.

$6887^{40}/_{100}$ picols suiker, $170^{79}/_{100}$ picols rotting, HILL BROEKMAN & Co; 12 kistjes jap. theekopjes Mc MILLAN MARTEN & Co.

Naar Balie per het Engelsch schip *Nina*, gezagv. LONGARD.

3 kisten gedr. adr. roode doeken, FRASER EATON & Co; 3 kisten gedr. katoen, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 1 kist roode sprijen, HILL BROEKMAN & Co.

Naar Nederland via Probolingo per het Nederl. schip *Nieuw Lekkerland*, gezagv. HOFFMAN,

$2002^{19}/_{100}$ picols suiker, 1000 picols koffij, 400 picols tin, 125 picols rotting, N. H. M. 1 vat gez. vleesch, E. TEN BRINCK & Co.

Naar Nederland via Passoeroean per het Nederl. schip *Nederwaard*, gezagv. D. KWAKKELSTEIJN.

1000 picols rijst, $192^{12}/_{100}$ picols rotting, FRASER EATON & Co; $6156^{36}/_{100}$ picols suiker, Mc LENNAN & Co.

Naar Batavia via Samarang per de Nederl. Ind. stoomboot *Oenarang*, gezagv, S. VAN HULSTIJN.

6 kisten cambrics, P. KERVEL & Co; 4 balen zeildoek, 3 kisten doeken, J. F. VAN LEEUWEN & Co.

Naar Sumanap per de Nederl. Ind. bark *Foolkoos Jenoer*, gezagv. SECH ABDUL RACHMAN BIN OSMAN BAHASOAN.

Ballast.

Naar Banjarmassing via Sumanap per de Nederl. Ind. bark *Selma*, gezagv. SAID HASSAN BIN ALIE SEGAF.

Ballast.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ $15^{1}/_{2}$.—
KOFFIJ. Nominaal.
RIJST (CARGA) ℔ koijang ƒ 140 @ ƒ 150.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 170 @ ƒ 180.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER). ƒ 25.—
OLIE (KATJANG.) ƒ 18.—
KADJANG MATTEN. ƒ 8.—
ROTTING ƒ $8^{1}/_{2}$ @ ƒ 9.—
WISSELKOERS 103%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 20sten November 1859.
's Morgens ten half negen ure.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 20sten November 1859.
's Morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NORMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.